

Frá eydnurikari dögum. Jean-Marine Le Pen gevur dóttur síni, Marie le Pen, ein koss, eftir at hon er afturvald sum formaður í Front National í 2014.

Tá Le Pen skakaði Evropa

Tað var í 2002, at franski veljarin vísti, hvussu stór andstygdin fyri vanligu politikkarunum var. Tá úrslitið av fyrri valumfarinum í franska forsetavalinum var klárt, gørdist greitt, at høggraviðgongdi Jean-Marie Le Pen var komin víðari til seinna umfar, við 16,9 prosentum av atkvøðunum. Jean-Marie Le Pen, stovnarin av høggraviðgongda flokkinum Front National, varð í 1990 dømdur fyri jødahatur fyri eina viðmerking um, at gasskømurini hjá Hitler einans vóru ein litil detalja í evropiskari søgu. Franskir dómstólar mettu, at hetta var at líkna við at avnokta Holocaust, nakað, sum er ólógligt sambært franskari lóg.

Sitandi forsetin, Jacques Chirac, vann fyrri umfar við 19,8 prosentum, meðan forsætisráðharrin og leiðarin av sosialistiska flokkinum, Lionel Jospin, einans fekk 16,2 prosent av atkvøðunum og upplivdi eitt eðmýkjandi tap. Hann gavst í politikki sama dag, sum úrslitið varð almannakunngjørt.

Úrslitið sendi bylgjur gjøgnum alt Frankaríki

og Evropa. Fraklendingar skammaðust av at vera franskir, at hava givið einum slíkum manni ein pall at føra politikk á, og samdust um at gera alt í teirra valdi fyri at tryggja, at Jean-Marie Le Pen ikki skuldi vinna seinna valumfar.

Bæði Lionel Jospin og Jacques Chirac heittu á franska fólkið um at standa saman móti høggraviðgongda rákinum og at velja Jacques Chirac í seinna valumfari. Tað eydnaðist. Meðan valutan í fyrri umfari var 72 prosent, reykt hon upp á 80 prosent í seinna valumfari.

Jacques Chirac varð at enda afturvaldur við stórum meiriluta. Heili 82 prosent atkvøddu fyri sitandi forsetanum. Jean-Marie Le Pen fekk 18 prosent.

Valevnini

Jean-Luc Mélenchon

65 ára gamli Mélenchon limaði seg úr franska javnaðarflokkinum í 2008 og stovnaði sín egna flokk, longur úti á vinstra veingi. Hann er sera væl umtóktur, men møguleikarnir at koma víðari til annað valumfar eru sera smáir. Væntandi verður hansara leiklutur heldur at oyðileggja fyri Benoît Hamon og er hann eisini ein stór hóttan móti møguleikunum hjá Emmanuel Macron.

Benoît Hamon

Heldur óvæntað vrakaðu fronsku javnaðarmenninir fyrrverandi forsætisráðharran Manuel Valls til frama fyri Benoît Hamon. Hamon verður nevndur tann franski Bernie Sanders, men er væl av sonnum nógv longur til vinstru enn amerikanski demokaturin. Eftir at flokkurin undir leiðslu av Francois Hollande hevur lagt seg inn móti miðjuni av fronskum politikki og er vorðin sera illa lýddur, hevur Benoît Hamon vunnið undirtøku við at vera sera atfinningarsamur móti politikkinum hjá Francois Hollande og Manuel Valls. Millum vallyftini hjá Hamon eru at innføra borgaraløn og at gera hassj lógligt.

Emmanuel Macron

Fyrrverandi figgjarmálaráðharrin hevur stovnað sín egna miðflokk, og stillar sum valevni til forsetavalið umboðandi hann. Væntandi fer hann fyrst og fremst at taka atkvøður frá teimum vinstrahallu valevnunum. 38 ára gamli Emmanuel Macron er best umtókti politikkarin á mið-vinstru síðuni av fronskum politikki, og liggur í lötuni á øðrum plássi í veljarakanningunum, aftan fyri Marie Le Pen, men framman fyri Francois Fillon.

Francois Fillon

Francois Fillon vann stríðið móti fyrrverandi forsetanum Nicolas Sarkozy og fyrrverandi forsætismálaráðharranum Alain Juppé um at gerast forsetavalevni hjá konservativa flokkinum. Bæði Alain Juppé og Nicolas Sarkozy vóru mettir at hava betri møguleikar at gerast forsetavalevni, men fyrrverandi forsætismálaráðharrin hevur vunnið stóra undirtøku millum tey katólsku, serliga orsaka av síni mótstøðu móti samkynda hjúnabandinum. Uttanríkispolitisk verður hann mettur at standa nær Russlandi og er persónliga vinur við Vladimir Putin.

Marine le Pen

Høggraradikala Marine le Pen og flokkur hennara Front National hava vunnið alsamt størri undirtøku seinnu árin. Hon fremur seg sjálva sum eina tjóðskaparhetju, sum roynir at verja franska fólkið og tess rødd. Boðskapur hennara móti politisku elituni hevur verið, at politikkararnir ikki longur skilja fólkið. Hóast hon allarhelst kemur víðari til annað valumfar, er møguleikarnir hjá henni at vinna tá sera lítillir. Tað endar allarhelst sum hjá pápa hennara í 2002.

